

УДК 338.262.4

[https://doi.org/10.33296/2707-0654-18\(36\)-02](https://doi.org/10.33296/2707-0654-18(36)-02)

ГАВРИШ ОЛЬГА

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри маркетингу і торговельного
підприємництва,
Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1438-7528>

ЮХНОВ БОРИС

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та менеджменту,
Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8463-1744>

СУРАЙ АНДРІЙ

здобувач 1 курсу третього освітньо-наукового
рівня вищої освіти,
Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-3573-7880>

**РОЗВИТОК ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА
В ПРОЦЕСІ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ:
АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ**

Анотація. В статті розглянуто питання сучасного стану розвитку державно-приватного партнерства, яке є таким універсальним економічним механізмом, що дозволяє використовувати потенціал приватного капіталу, спираючись на підтримку держави в якості партнера задля реалізації певних спільних проєктів. Актуальність цієї проблеми пов'язана з тим, що фактично державно-приватне партнерство в країні сьогодні не працює. І викликано це не тільки військовою агресією російської федерації, а й недосконалістю законодавчої та нормативної бази його застосування. Тому вже через кілька місяців після провалу путінського плану окупації України «за три дні» на законодавчому та виконавчому рівнях

почалася робота з реанімації інструментів державно-приватного партнерства, а також розширення їхньої дії на нові сектори, зокрема соціальну інфраструктуру. З цією метою до Верховної Ради групою народних депутатів був внесений законопроект № 7508, яким пропонується внесення змін із вдосконалення механізму державно-приватного партнерства з метою стимулювання залучення приватного капіталу до проєктів з відновлення держави, в тому числі й соціальних об'єктів, а також пришвидшення усіх пов'язаних з цим процесів.

В даній статті основну увагу акцентовано на аналізі основних положень цього законопроекту, в якому містяться певні позитивні концептуальні підходи. В результаті цього дослідження зроблено висновок про те, що даний законопроект націлений на декілька базових змін: скорочення строків підготовки проєктів державно-приватного партнерства; спрощення та вдосконалення її процедури; розширення джерел фінансування та запровадження державних гарантій; діджиталізацію всього процесу підготовки та здійснення проєктів державно-приватного партнерства.

Разом з тим, незважаючи на наявність багатьох позитивних моментів, законопроект №7508 має положення, які можуть нести певні ризики при підготовці та здійсненні проєктів державно-приватного партнерства. Тому головний акцент у статті зроблено на їхньому аналізі та наданні певних рекомендацій щодо усунення або зменшення потенціальних ризиків, які містять деякі положення цього законопроекту.

Ключові слова: повоєнна відбудова країни, державно-приватне партнерство, законопроект № 7508, ризики законопроекту.

Вступ. Жваве обговорювання протягом останніх років необхідності розвитку в Україні проєктів державно-приватного партнерства (ДПП) фактично ні до чого проривного не призвело. А розв'язана росією війна і зовсім зменшила кількість договорів, які реалізуються на засадах ДПП, особливо у південних і східних регіонах. За даними Міністерства економіки в Україні станом на 01.01.2023 на умовах ДПП укладено 193 договори, з яких реалізується 18 договорів (9 – концесійних договорів, 5 – договорів про спільну діяльність, 4 – інші договори), 162 договори не реалізується (116 – не виконується, 46 – розірвані / закінчився термін дії), 13 призупинені у зв'язку зі збройною агресією російської федерації [1].

Але актуальність цього питання знов постала на порядку денному відразу після провалу путінського «бліцкригу». Презентуючи План відновлення України на міжнародній конференції в Лугано у липні 2022 року прем'єр-міністр Денис Шмигаль серед джерел для відбудови країни вказував на необхідність залучення приватних інвестицій через проєкти ДПП з певними перевагами для приватних інвесторів. В тому ж місяці до Верховної Ради був внесений законопроект №7508 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України», мета якого вдосконалити механізми ДПП [2].

Робота над цим законопроектом до сих пір триває. Це пов'язано з багатьма зауваженнями, які були висловлені як офіційними інституціями, так і експертами різних сфер діяльності [3-5], що є свідомством важливості проблеми розвитку ДПП та необхідності ефективного її вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За останні роки теоретичним питанням функціонування механізму ДПП приділена значна увага в дослідженнях таких вітчизняних науковців, як О. Акіліна та В. Павлюк, І. Біла та Є. Іллічова, Т. Губанова, Б. Данилишин, М. Забаштанський, І. Запатріна, Г. Комарницька, О. Косарев [6-14]. Втім, віддаючи належне вагомим напрацюванням цих науковців та практиків, відмітимо, що питання специфіки застосування державно-приватного партнерства як одного з інструментів повоєнної відбудови України вимагає додаткового розгляду.

Метою роботи є аналіз ризиків, які містять законодавчі ініціативи щодо розвитку ДПП в процесі повоєнної відбудови України, та надання рекомендацій з їхнього усунення або зменшення.

Виклад основного матеріалу. Економіка нашої країни знаходиться у важкому становищі. Військова агресія росії, що триває вже майже два роки, призвела до великих втрат як речового національного багатства України, так і неречового багатства нації. Загибель тисяч людей, руйнація міст і селищ, промислових, сільськогосподарських та інфраструктурних об'єктів, значне падіння ВВП, виїзд мільйонів людей закордон – це далеко не повний перелік жахів та втрат, які спричинені російським вторгненням. Але вже за кілька місяців після його початку на різних рівнях – президентському, законодавчому, урядовому, міждержавному тощо – почали будуватися плани з відновлення України, навіть краще сказати її трансформації, в тому числі і економічної. До цього процесу також приєдналися різні вітчизняні і світові експертні установи та донори, які активно працюють над пошуком найкращих механізмів залучення значних обсягів коштів західних інвесторів в нашу країну. Однією з таких ініціатив, яка може і повинна бути задіяна при відбудові країни, є запровадження елементів державно-приватного партнерства та розширення їхньої дії на нові сектори, зокрема соціальну інфраструктуру (розвиток мережі лікарень, шкіл, дитячих садків) та житлове будівництво [5].

Державно-приватне партнерство є таким універсальним механізмом, який дозволяє використати потенціал приватного капіталу, спираючись на підтримку держави в якості партнера з реалізації певних спільних проєктів. Необхідність та доцільність використання ДПП обумовлена певними факторами:

- системою значних та сутнісних суперечностей і відсутністю гармонії соціально-економічних інтересів між владою, приватним бізнесом і суспільством;
- рівністю прав учасників взаємодії щодо подолання цих суперечностей, що можливо тільки в рамках партнерства влади та бізнесу;
- істотною зміною ролі держави в економіці, що пов'язано з розвитком приватного підприємництва і зростанням регулюючих функцій держави;

– відділенням адміністративного ресурсу владних структур від прямої участі у приватній власності і слабким проявом інтеграційних факторів у системі координат «влада-бізнес», що не дозволяє застосовувати значні ліквідні ресурси приватного підприємництва, яке володіє сучасним інтелектуальним, організаційно-економічним та інвестиційним потенціалом;

– збереженням підприємств стратегічного призначення в руках держави, ефективність роботи яких може бути підвищена за рахунок використання досвіду управління приватним бізнесом [15, с.106-107].

Розвиваючи державно-приватне партнерство влада стимулює об'єднання державних та приватних ресурсів задля реалізації різних цілей. Для держави – це реновація та оздоровлення власних об'єктів. Для приватного капіталу – можливість заробити на цьому.

В Україні станом на зараз ДПП регулюється двома основними законами: Законом України № 2404-VI «Про державно-приватне партнерство» (ухвалений у 2010 році; з багаточисельними змінами) та більш вузьким Законом «Про концесії» (діяв з 1990-х років; нова редакція прийнята у 2019-му, до якої на теперішній час теж внесені певні зміни) [16, 17]. Оскільки їхня розробка відбувалася в різний час, вони досі повною мірою не синхронізовані. Тому для більш ефективного застосування механізмів ДПП у сучасних реаліях (передусім в процесі відновлення та відбудови інфраструктури) необхідні нові зміни у законодавстві [5].

Ці зміни потрібні, тому що фактично ДПП в країні сьогодні не працює. І викликано це не тільки війною, а й недосконалістю законодавчої бази його застосування. Якщо порівнювати дані Міністерства економіки з розвитку ДПП на 01.01.2020 року [Див. [18], с. 99] з наведеними на початку статті даними на 01.01.2023 року, то можемо констатувати, що загальна кількість договорів на

умовах ДПП майже не змінилась, зменшився лише і так низький відсоток договорів, які реалізуються, з 28% до 9%.

Тому, за словами ініціатора реформи ДПП та соавтора законопроєкту № 7508 народного депутата України Г. Янченко, ключова мета реформи – скоротити час на підготовку проєктів ДПП та стимулювати підприємців приймати участь у реалізації проєктів із відбудови держави, в тому числі відбудови соціальних об'єктів. На її думку держава надасть приватним інвесторам можливість побудувати об'єкт, на якому вони окрім надання соціальних послуг зможуть ще й заробляти. Таким чином, вони зможуть створити нові робочі місця та платити податки. Бізнес зможе запускати додаткові сервіси, максимально ефективно використовувати інфраструктуру та не тягнути соки з державного бюджету. Це пришвидшить процес відбудови та дозволить відновити втрачену інфраструктуру. А ДПП може і має стати ключовим інструментом відновлення країни [19].

Вищевказаний законопроєкт містить не лише поправки, які спрямовані на пристосування механізмів ДПП для «відновлення та розбудови», а й «еволюційні» напрацювання профільних експертів, що накопичені в рамках реалізації пілотних проєктів у портовій, дорожній та інших сферах транспортної інфраструктури [2].

Документом передбачається внесення концептуальних змін до законів України «Про державно-приватне партнерство» та «Про концесію». Автори проєкту закону допустили відхід від класичної концепції ДПП, виключивши обов'язковість надання приватному партнеру права на управління. Прийняття законопроєкту дозволить передавати приватному партнеру лише функції щодо проєктування, будівництва та фінансування. Проєкти ДПП матимуть умовну класифікацію: «звичайні», «проєкти з відновлення» та «малі» проєкти (вартістю до 5,3 млн євро). На відміну від звичайних, до проєктів із відновлення та невеликих проєктів застосовуватиметься спрощена процедура, якою скасовується вимога

щодо підготовки ТЕО проєктів, а також вдвічі скорочується строк для прийняття рішення про здійснення державно-приватного партнерства.

Запровадження нових концептуальних підходів значно розширює доступність, масштаби та сфери застосування ДПП за рахунок нових об'єктів житлової нерухомості, транспортної та соціальної інфраструктури. Ці та інші проєкти зможуть отримати фінансування з нових джерел – від донорів за грантові кошти. Передусім йдеться про адаптацію до задач з якнайшвидшого відновлення економіки – проєкти ДПП можна буде реалізовувати масово, швидше, дешевше, у нових сферах та із залученням менших ресурсів.

Законопроекттакож розширює перелік державних партнерів. Ними зможуть стати господарські товариства державного сектору економіки, такі як «Укрпошта» або «Укрзалізниця». Це спростить для них можливість залучати приватні інвестиції для розвитку власної інфраструктури [3-5].

Ще одним плюсом законопроекту, як нам вважається, є наявність в ньому нових правил, що розширюють джерела фінансування проєктів ДПП. Тепер це можуть бути різні донори, котрі отримують право надавати кошти для фінансування підготовки та реалізації проєктів ДППна безоплатній, безпроцентній і безповоротній основі. Також в ньому визначаються додаткові види державної підтримки проєктів ДПП, як то: співфінансування (тобто часткове фінансування витрат приватного партнера) та гарантування державним партнером здійснення платежів на користь приватного партнера, щоб компенсувати йому різницю між фактичним та мінімально гарантованим рівнем попиту на товари та послуги, які він надає в межах ДПП. І тут, безумовно, правий А. Підгайний, експерт з угод із публічною власністю, який стверджує, що залучення грантів, співфінансування й запровадження державних гарантій щодо компенсації недоотриманого прибутку приватного партнера є вкрай важливим кроком, мета якого – забезпечити

фінансовий баланс у проєктах із високим рівнем капітальних витрат і непрогнозованим попитом, особливо в повоєнний період [20].

Значним кроком уперед є упровадження в законопроекті діджиталізації підготовки, подачі та прийняття пропозицій. Діджиталізація (або цифровізація) за словами В. Прохорової, є невід'ємною частиною нашого життя, а її впровадження в державне управління є пріоритетним напрямом державної політики в сфері розвитку інформаційного суспільства [21, с. 388]. Тому законопроектом передбачається створення та повноцінне впровадження електронної системи проведення конкурсів для всіх проєктів ДПП. Якщо це буде реалізовано – процедура стане значно прозорішою та ефективнішою. Крім того, спростить підготовку заявок для претендентів та полегшить доступ до участі у конкурсі для іноземних інвесторів запровадження стандарту єдиного європейського закупівельного документа (ESPD) [4].

Виходячи з вищевикладеного можна сказати, що даний законопроект націлений на: 1) скорочення строків підготовки проєктів ДПП; 2) спрощення та вдосконалення її процедури; 3) розширення джерел фінансування та запровадження державних гарантій; 4) діджиталізаційовського процесу підготовки і здійснення проєктів ДПП.

Тим не менш, на наш погляд, незважаючи на наявність багатьох позитивних моментів, законопроект № 7508 має положення, які можуть нести певні ризики під час дії його як Закону, якщо він буде прийнятий Верховною Радою в тому вигляді, як пропонують автори законопроекту. Розглянемо основні з цих ризиків і дамо свої рекомендації щодо їхнього усунення або зменшення.

По-перше, можна виділити групу ризиків, які пов'язані із загальними принципами здійснення ДПП. До основних з них відносяться:

1. *Невстановлення чітких обмежень щодо строку дії ДПП.*

Формулювання, які містить законопроект, надають лише можливість, а не

обов'язок визначення строку дії ДПП (концесії) з урахуванням певних умов. Це створює простір для їхнього вибіркового врахування або неврахування при визначенні такого строку. Також ці умови надають можливість приватному партнеру визначати строк дії ДПП на свій розсуд, керуючись лише власним інтересом. Тобто після відшкодування внесених інвестицій він може безкоштовно продовжувати користуватися об'єктом ДПП без придбання його за ринковою вартістю.

Щоб уникнути цього ризику авторам законопроекту потрібно конкретизувати методику визначення максимального терміну дії ДПП, який не може перевищувати термін, необхідний приватному інвестору для відшкодування витрат на об'єкт ДПП та отримання визначеного рівня прибутку.

2. *Неврегулювання питання заміни приватного партнера за процедурою та строками.* При заміні приватного партнера не передбачено застосування конкурсних процедур відбору нової кандидатури, тому кредитор на власний розсуд визначає її і подає цю пропозицію державному партнеру. Таким чином, критерії відбору нового приватного партнера визначаються не законом, а договором між учасниками ДПП і кредитором. Також в законопроекті не визначено строк, на протязі якого приватний партнер повинен бути замінений.

Щоб уникнути цього ризику, необхідно законодавчо визначити порядок відбору нового приватного партнера із застосуванням конкурсних процедур, і визначити строки його обрання.

3. *Відсутність типових положень при формуванні конкурсних, постійно діючих, галузевих та місцевих комісій.* Це може призвести до затвердження положень, які будуть містити надмірно широкі повноваження комісії щодо процедури її роботи та негативно вплинуть на хід конкурсу у неврегульованій законом частині.

Визначення в законопроекті порядку затвердження на підзаконному рівні типових положень про наведені вище комісії дозволить, по-перше, зменшити ризик прийняття довільних рішень всупереч об'єктивним умовам і обставинам, а по-друге, допоможе державним партнерам, які не мають досвіду організації та проведення конкурсів з відбором приватного партнера, в підготовці проектів положень про конкурсні та інші комісії для подальшого затвердження.

Другою значущою групою є майнові та фінансові ризики при здійсненні проектів ДПП. Серед них можна назвати такі:

1. *Обмежений перелік об'єктів ДПП для яких є обов'язковим зазначення орієнтовних меж та площі земельних ділянок.* Зараз до нього відносять проекти ДПП, об'єктом яких є автомобільні дороги, наслідком чого можливі зловживання з боку державного партнера при забезпеченні приватного більшою кількістю земельних ділянок, аніж потребується для реалізації проекту. Щоб зменшити вплив цього ризику перелік об'єктів ДПП, для яких є обов'язковим зазначення орієнтовних меж та площі земельних ділянок, потрібно суттєво розширити.

2. *Можливі зловживання при наданні державним партнером різних форм підтримки приватному.* За законопроектом така підтримка може надаватися шляхом взяття державним партнером зобов'язання щодо здійснення платежів на користь приватного партнера, які розраховані з метою компенсації різниці між мінімально гарантованим рівнем та фактичним рівнем попиту на товари (роботи, послуги), виробництво (виконання і надання) яких передбачається забезпечити в результаті реалізації проекту ДПП відповідно до положень договору (гарантія попиту). Розрахунок платежу на користь приватного партнера здійснюється з урахуванням методології розрахунку цін на товари (роботи, послуги), визначеної договором ДПП [2].

Відповідно до цього існує ризик того, що методологія, на базі якої розраховується платіж за товари (роботи, послуги), може визначатись сторонами

необ'єктивно та необґрунтовано, створюючи перевагу для приватного партнера. Теж саме відноситься і до такої форми підтримки, як придбання, повна або часткова оплата державою певного обсягу товарів або послуг, що виробляються або надаються приватним партнером за договором ДПП. А це є нічим іншим, як закупівлею поза межами процедур, що передбачені Законом України «Про публічні закупівлі». До того ж обсяг цієї підтримки теж може визначатися довільно.

Для усунення цих ризиків пропонується розробити на рівні підзаконного акту уніфіковану методологію розрахунку на товари (роботи, послуги) та узгодити положення законопроекту №7508 із Законом України «Про публічні закупівлі» в частині здійснення закупівель товарів (робіт, послуг), що виробляються (виконуються, надаються) приватним партнером за договором ДПП.

Третю групу складають ризики, які пов'язані з проблемами підготовки проєктів ДПП та проведенням конкурсів на визначення приватних партнерів. Тут існує достатньо великий перелік начебто дрібних, але дуже важливих питань, які потребують окремого дослідження для надання відповідних зауважень і пропозицій.

Висновки. Державно-приватне партнерство є беззаперечно ефективною формою економічних відносин, про що написано багато наукових праць та що підтверджується практикою його застосування в багатьох країнах в умовах мирного часу. В ситуації, коли в Україні йде війна, яка призводить в тому числі до дуже значного дефіциту бюджету, значним його плюсом є скорочення державних витрат на відбудову знищеної інфраструктури та її подальшого утримання.

Масове запровадження проєктів ДПП в Україні в процесі відновлення її економіки потребує створення багатьох умов, до яких потрібно віднести перш за все наявність якісної законодавчо-нормативної бази, забезпечення верховенства права, надання певних гарантій інвесторам для мінімізації ризиків, що пов'язані з

війною. Також, оскільки державно-приватне партнерство передбачає залучення не лише приватних інвесторів, а й урядових органів, то існує необхідність у державних інвестиціях у підготовку відповідних кадрів. Тобто потрібні компетентні люди, які будуть супроводжувати проекти ДПП [5].

Розробка та обговорення положень законопроекту № 7508 свідчить про намір депутатів, державних органів, експертів та науковців всіляко підтримувати просування проектів ДПП в Україні. Він містить певні позитивні новації, які стосуються розширення джерел фінансування та запровадження державних гарантій, скорочення строків підготовки проектів ДПП, спрощення та вдосконалення її процедури. Але через наявність значної кількості ризиків баланс інтересів державного та приватного партнера може порушуватися, при цьому законопроект не пропонує ефективного способу захисту таких інтересів. Крім того, він не відповідає своїй безпосередній меті – пришвидшення відновлення інфраструктури, яка постраждала внаслідок збройної агресії. Неузгодженість із законодавством може мати наслідком невідповідність проектів ДПП потребам країни та регіонів з відновлення [4].

Все це зумовлює необхідність подальшої ретельної доробки деяких положень цього законопроекту задля прийняття такого Закону про ДПП, який максимально буде відповідати і державним, і приватним інтересам. Адже традиційна двозначність трактування окремих положень законів, недооцінка умов створення та організації проектів ДПП може стати причиною провалу запланованих ініціатив.

Використана література:

1. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini> (дата звернення: 26.11.2023).

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням

механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України: Проект Закону № 7508 від 01.07.2022р. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39902> (дата звернення: 25.11.2023).

3. Урядовий портал (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України). URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-dodeyakikh-zakonodavchikh-aktiv-ukraini-shchodo-vdoskonalennya-mekhanizmu-zaluchennya-privatnikh-investitsiy-z-vikoristannyam-mekhanizmu-derzhavno-privatnogo> (дата звернення: 27.11.2023).

4. Швадчак А. Реформа ДПП для повоєнної відбудови: перспектива чи ризик? URL: <https://ti-ukraine.org/news/reforma-dpp-dlya-povoyennoyi-vidbudovy-perspektyva-chy-ryzyk/> (дата звернення: 25.11.2023).

5. Як співпраця держави та бізнесу допоможе відбудувати Україну. Економічна правда. 2023.11.02. URL: https://www.epravda.com.ua/cdn/cd1/2023/spivpratsia_derzhavy_ta_biznesu_dopomozhe/ (дата звернення: 25.11.2023).

6. Акіліна О.В., Павлюк В.В.. Державно-приватне партнерство як інструмент управління змінами у сучасному місті. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип.20. Ч.1. С.10-13.

7. Біла І.С., ІллічоваЄ.І.. Світовий досвід державно-приватного партнерства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 21. С.126-129.

8. Губанова Т. Державно-приватне партнерство у сфері освіти і науки в Україні: нормативно-правова характеристика. *Теорія держави і права*. 2019. № 6. С.220-224.

9. Данилишин Б. Державно-приватне партнерство – стратегічна форма взаємодії влади і бізнесу. *Юридичні новини Online* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://news.yurist-online.com/news/kmu/2/>.

10. Забаштанський М.М., Сідор І.П. Державно-приватне партнерство у забезпеченні сталого соціально-економічного розвитку територіальних громад. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 6. С.18-23.

11. Запатрина И.В. Потенциал публично-частного партнерства для развивающихся экономик [Монография]. К.:В.Р., 2011. 152 с.

12. Комарницька Г.О. Класифікація проектів державно-приватного партнерства. *Бізнес Інформ*. 2019. №5. С.50-55.

13. Комарницька Г.О. Сутність державно-приватного партнерства та його активізування в умовах розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності. *Проблеми економіки*. 2019. №1. С.46-51.

14. Косарев А.Й., Рибак О.М. Партнерство держави і приватного бізнесу в розвитку повітряного транспорту України. *Держава та регіони. Серія: економіка та підприємство*. 2007. № 3. С.118-125.

15. Островський І.А., Юхнов Б.Ю. Особливості фінансового моделювання діяльності підприємств житлово-комунального господарства в умовах публічно-приватного партнерства/ Розвиток методів управління підприємствами сфери послуг: колективна монографія / за заг. ред. канд. техн. наук, доц. Гусарова О.О. Харків: УПА. 2015. С.105-138.

16. Про державно-приватне партнерство: Закон України №2404-VI від 01.07.2010р. (зі змінами та доповненнями; редакція від 07.07.2023р.): вебсайт. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T102404?an=266> (дата звернення: 03.12.2023).

17. Про концесію: Закон України №155-IX від 03.10.2019р. (зі змінами; редакція від 31.03.2023 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text> (дата звернення: 03.12.2023).

18. Юхнов Б.Ю., Корсаков Д.О. Державно-приватне партнерство: доцільність, світовий досвід, перспективи розвитку в Україні/ Управління економічними системами та процесами в умовах глобалізаційних трансформацій: колективна монографія за ред. д.е.н., проф. Прохорової В.В. – Х.: Видавництво Іванченка І.С. 2020. С.94-102.

19. Янченко Г. Як швидко відбудувати країну після війни та залучити до цього бізнес. URL: <https://sluga-narodu.com/halyna-yanchenko-yak-shvydko-vidbuvaty-krainu-pislia-viyny-ta-zaluchyty-do-tsoho-biznes/> (дата звернення: 03.12.2023).

20. Підгайний А. Краще разом: як війна змінює правила державно-приватного партнерства. І де знадобиться ДПП під час відновлення та розвитку економіки вповоєнний період. URL: <https://mind.ua/openmind/20244236-krashche-razom-yak-vijna-zminyue-pravila-derzhavno-privatnogo-partnerstva> (дата звернення: 03.12.2023).

21. Прохорова В.В., Бабічев А.В., Янчак Ю.О. Цифровізація управління на макрорівні / Управління розвитком економічного середовища в умовах глобальних трансформацій: кол.мон. за заг. ред. д.е.н., проф. Прохорової В.В. – Х.: Видавництво Іванченка І.С. 2023. С.387-394.

References

1. Ofitsiinyi sait Ministerstva ekonomiky Ukrainy. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini> (data zvernennia: 26.11.2023).

2. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia mekhanizmu zaluchennia pryvatnykh investytsii z vykorystanniam mekhanizmu derzhavno-pryvatnoho partnerstva dlia pryshvydshennia vidnovlennia zruinovanykh viinoiu ob'ektiv ta budivnytstva novykh ob'ektiv, poviazanykh z pisliavoiennoiu perebudovoioiu ekonomiky Ukrainy: Proiekt Zakonu № 7508 vid 01.07.2022r. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39902> (data zvernennia: 25.11.2023).

3. Uriadovi portal (Iedynyi veb-portal orhaniv vykonavchoi vlady Ukrainy). URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-deyakikh-zakonodavchikh-aktiv-ukraini-shchodo-vdoskonalennya-mekhanizmu-zaluchennya-privatnikh-investitsiy-z-vikoristannyam-mekhanizmu-derzhavno-privatnogo> (data zvernennia: 27.11.2023).

4. Shvadchak A. Reforma DPP dlia povoiennoi vidbudovy: perspektyva chy ryzyk? URL: <https://ti-ukraine.org/news/reforma-dpp-dlya-povoyennoyi-vidbudovy-perspektyva-chy-ryzyk/> (data zvernennia: 25.11.2023).

5. Iak spivpratsia derzhavy ta biznesu dopomozhe vidbuduvaty Ukrainu. Ekonomichna pravda. 2023.11.02. URL: https://www.epravda.com.ua/cdn/cd1/2023/spivpratsia_derzhavy_ta_biznesu_dopomozhe/ (data zvernennia: 25.11.2023).

6. Akilina O.V., Pavliuk V.V.. Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak instrument upravlinnia zminy u suchasnomu misti. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo. 2018. Vyp.20. Ch.1. S.10-13.

7. Bila I.S., Illichova I.E.. Svitovi dosvid derzhavno-pryvatnoho partnerstva. Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky. 2018. № 21. S.126-129.

8. Hubanova T. Derzhavno-pryvatne partnerstvo u sferi osvity i nauky v Ukraini: normatyvno-pravova kharakterystyka. Teoriia derzhavy i prava. 2019. № 6. S.220-224.

9. Danylyshyn B. Derzhavno-pryvatne partnerstvo – stratehichna forma vzaємодії vlady i biznesu. Yurydychni novyny Online [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://news.yurist-online.com/news/kmu/2/>.

10. Zabashtanskyi M.M., Sidor I.P. Derzhavno-pryvatne partnerstvo u zabezpechenni staloho sotsialno-ekonomichnoho rozvytku terytorialnykh hromad. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2023. № 6. S.18-23.

11. Zapatryna Y.V. Potentsyal publychno-chastnoho partnerstva dlia razvyvaiushchykhsia ekonomyk [Monohrafiya]. K.:V.R., 2011. 152 s.

12. Komarnytska H.O. Klasyfikatsiia proektiv derzhavno-pryvatnoho partnerstva. Biznes Inform. 2019. №5. S.50-55.

13. Komarnytska H.O. Sutnist derzhavno-pryvatnoho partnerstva ta yoho aktyvizuvannya v umovakh rozvytku investytsiino-innovatsiinoi diialnosti. Problemy ekonomiky. 2019. №1. S.46-51.

14. Kosarev A.I., Rybak O.M. Partnerstvo derzhavy i pryvatnoho biznesu v rozvytku povitrianoho transportu Ukrainy. Derzhava ta rehiony. Serii: ekonomika ta pidpriemstvo. 2007. № 3. S.118-125.

15. Ostrovskiy I.A., Yukhnov B.Iu. Osoblyvosti finansovoho modeliuvannya diialnosti pidpriemstv zhytlovo-komunalnoho hospodarstva v umovakh publichno-pryvatnoho partnerstva/ Rozvytok metodiv upravlinnia pidpriemstvamy sfery posluh: kolektyvna monohrafiia / za zah. red. kand. tekhn. nauk, dots. Husarova O.O. Kharkiv: UIPA. 2015. S.105-138.

16. Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo: Zakon Ukrainy №2404-VI vid 01.07.2010r. (zi zminamy ta dopovnenniamy; redaktsiia vid 07.07.2023r.): vebсайт. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T102404?an=266> (data zvernennia: 03.12.2023).

17. Pro kontsesiiu: Zakon Ukrainy №155-IX vid 03.10.2019r. (zi zminamy; redaktsiia vid 31.03.2023 r.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text> (data zvernennia: 03.12.2023).

18. Iukhnov B.Iu., Korsakov D.O. Derzhavno-pryvatne partnerstvo: dotsilnist, svitovyi dosvid, perspektyvy rozvytku v Ukraini/ Upravlinnia ekonomichnymy systemamy ta protsesamy v umovakh hlobalizatsiinykh transformatsii: kolektyvna monohrafiia za red. d.e.n., prof. Prokhorovoi V.V. – Kh.: Vydavnytstvo Ivanchenka I.S. 2020. S.94-102.

19. Ianchenko H. Yak shvydko vidbuduvaty krainu pislia viiny ta zaluchyty do tsoho biznes. URL: <https://sluga-narodu.com/halyna-yanchenko-yak-shvydko-vidbuvaty-krainu-pislia-viyny-ta-zaluchyty-do-tsoho-biznes/> (data zvernennia: 03.12.2023).

20. Pidhainyi A. Krashche razom: yak viina zminiue pravyla derzhavno-pryvatnoho partnerstva. I de znadobytsia DPP pid chas vidnovlennia ta rozvytku ekonomiky vpovoiennyi period. URL: <https://mind.ua/openmind/20244236-krashche-razom-yak-vijna-zminyue-pravila-derzhavno-privatnogo-partnerstva> (data zvernennia: 03.12.2023).

21. Prokhorova V.V., Babichev A.V., Yanchak Yu.O. Tsyfrovizatsiia upravlinnia na makrorivni / Upravlinnia rozvytkom ekonomichnoho seredovyshcha v umovakh hlobalnykh transformatsii: kol.mon. za zah. red. d.e.n., prof. Prokhorovoi V.V. – Kh.: Vydavnytstvo Ivanchenka I.S. 2023. S.387-394.

Olga Gavrysh

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Marketing and Trade entrepreneurship,
Ukrainian Engineering Pedagogics Academy, Kharkiv, Ukraine

Boris Yukhnov

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Economics and Management,
Ukrainian Engineering Pedagogics Academy, Kharkiv, Ukraine

Andrii Surai

applicant of the 1st year of the third educational scientific level (PhD),
Ukrainian Engineering Pedagogics Academy, Kharkiv, Ukraine

**DEVELOPMENT OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE PROCESS
OF POST-WAR RECONSTRUCTION OF UKRAINE: ANALYSIS OF
LEGISLATIVE INITIATIVES**

Abstract. The article discusses the current state of development of public-private partnership, which is such a universal economic mechanism that allows using the potential of private capital, relying on the support of the state as a partner for the implementation of certain joint projects. The urgency of this problem is due to the fact that the public-private partnership in the country does not work today. Moreover, this caused not only by the military aggression of the Russian Federation, but also by the imperfection of the legislative and regulatory framework for its application. Therefore, only a few months after the failure of Putin's plan to occupy Ukraine "in three days", work began at the legislative and executive levels to revive the instruments of public-private partnership, as well as to expand their effect on new sectors, in particular, social infrastructure. For this purpose, a group of People's Deputies submitted draft law No. 7508 to the Verkhovna Rada, which proposes amendments to improve the mechanism of public-private partnership with the aim of stimulating the involvement of private capital in state reconstruction projects, including social facilities, as well as speeding up all related processes.

In this article, the main attention is focused on the analysis of the main provisions of this draft law, which contains certain positive conceptual approaches. As a result of this study, it was concluded that this draft law is aimed at several basic changes: shortening the terms of preparation of public-private partnership projects; simplification and improvement of its procedure; expansion of funding sources and introduction of state guarantees; digitalization of the entire process of preparation and implementation of public-private partnership projects.

At the same time, despite the presence of many positive points, draft law No. 7508 has provisions that may carry certain risks in the preparation and implementation of public-private partnership projects. Therefore, the main emphasis in the article is on their analysis and the provision of certain recommendations for the elimination or reduction of potential risks contained in some provisions of the draft law.

Keywords: post-war reconstruction of the country, public-private partnership, draft law No. 7508, risks of the draft law.